UDK 886.3-6 Štrekelj:78

Zmaga Kumer
Ljubljana

IZ ŠTREKLJEVE KORESPONDENCE

Karel Štrekelj, urednik "Slovenskih narodnih pesmi" (Ljubljana 1895-1923) si je pridobil velike zasluge tudi za slovensko etnomuzikologijo, saj je bil vrsto let predsednik slovenskega "Odbora za nabiranje slovenskih narodnih pesmi z napevi", sestavil vzorna navodila zapisovalcem ter vodil vse delo, ki se je bilo začelo 1906. leta in trajalo do prve svetovne vojne. Akcija je bila sestavni del takratnega vseavstrijskega zbiranja ljudskega pesemskega izročila. Zato je bil Štrekelj tudi član glavnega odbora na Dunaju, ki je bil sestavljen iz predsednikov deželnih odborov in so bili v njem med drugimi Josef Pommer, jezikoslovca Primus Lessiak (slovenskega rodu!) in Milan Rešetar, češki etnolog Zdeněk Nejedlý in moravski skladatelj Leoš Janáček.

Zbrane pesmi naj bi bile objavljene pod skupnim naslovom "Das Volkslied in Österreich", vendar ločeno po deželah. Ko je glavni odbor v ožji zasedbi l. 1910 sklenil, naj bo v izdajah nenemških dežel tudi nemški prevod besedil in je Štrekelj to zvedel, je pisal zastopnikom slovanskih narodov in jim poslal na vpogled svoj protestni dopis dunajskemu odboru, želeč njihove podpore. V njegovi zapuščini v arhivu Glasbeno narodopisne sekcije pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani se je ohranil lastnoročni koncept Štrekljevega pisma in izvirniki odgovorov nekaterih naslovljencev, med njimi Leoša Janáčka. Obe pismi sta zanimiv kulturni dokument svojega časa, zato ju tu objavljamo. Naj bosta hkrati prispevek k vezilu prof. dr. Dragotinu Cvetku ob njegovi sedemdesetletnici.

Častiti gospod!

Zdravim vas poštovanjima
udani Vam

K. Knechtling
r. j. vau. prot. v. Gaden
(Graz, Rosenbergschule)

V Graven 15. aug. 1910.

7/87 21. avg. 1911

ČESKÝ PRACOVNÍ VÝBOR PRO LIDOVOU PÍSEŇ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU,
PODNIK C. K. MINISTERSTVA KULTU A VYUČOVÁNÍ;
„LIDOVÁ PÍSEŇ V RAKOUSKU“.

Vážený pane!;

Byl jsem nadmíru potěšen Vašim pět.
písmem.

S přiloženými moji odpovědi na vaše
překážky a žádosti „Bassobus“
vím, že se shodujeme.

Žádám, aby byl i v tomto „Bassobus“
znalec českých písní.

Učinil jsem vše, co bylo v
mém moci. S jistotou
vím, že je to nejlepší.

Žádám, aby byl i v tomto „Bassobus“
znalec českých písní.

Myšlím, že všichni nevěstě
pracovníci přinesli, každý po
svém uvolnili.

Nebylo by záhodno, abychom se
slovněti pracovníci, a po
převzetí, šli k novému
žalářství? Čelili opojným
vilami, ujednali se
v záležitostech?

Nebyl byste Vy k' ochoty
a rezignat byste na některý
ten záměr předevy slova,
ských komisií?

Sivoly leť na bílé sni;
nevíš-li, plave ráky, jeť by
šlo vedla.

V dohoda le' dle
ci' domy
Lea Janiček

Brno, 20. srpna, 1910

Velectěný pane!

Byl jsem nad míru potěšen Vaším přepisem.
Z přiložené mojí odpovědi na výzvu
jakéhosi "leitenden Ausschuss"
vidíte, že se shodujeme.
Žádám, aby byl i v tomto "leit. Aussch."
znalec českých písní.
Učinil jsem v té věci kroky i
u samého ministra. S jakým
výsledkem, ještě nevím.
Žádám, aby díl českých nar. písní
byl českou knihou veskrz.
Myslím, že všichni němečtí
pracovníci písňoví, tentýž požadavek
vyslovili.
Nebylo by záhodno, abychom se
slovanskí pracovníci, aspoň
předsedové, sešli k poradě
zvláštní? Čelili spojenými
silami, ujednili se
v zásadách?
Nebyl byste Vy té ochoty
a nesezval byste na některý
den v září předsedy
slovanských komisí?
Důvody leží na bíledni;
nevidím pevné ruky, jež by
dílo vodila.

V dokonalé úctě
oddaný
Leoš Janáček

Brno, 20. srpna, 1910

Častiti gospod!

Bil sem neizmerno vesel Vašega dopisa.
Iz priloženega mojega odgovora na izziv
nekakšnega "leitenden Ausschuss"-a
vidite, da se strinjava.
Zahtevam, da bi bil tudi v tem "leit. Aussch."
poznavalec čeških pesmi.
Storil sem v zvezi s to rečjo korake
celo do ministra. S kakšnim
uspehom, še ne vem.
Zahtevam, da bi del o čeških nar. pesmih
bil vseskozi češka knjiga.
Mislím, da so vsi nemški
strokovnjaki narodnih pesmi izrazili
isto zahtevo.
Ali ne bi bilo potrebno, da bi se
za slovanske strokovnjake, vsaj za nas
predsednike, organiziral poseben posvet?
Branili bi s skupnimi
močmi, poenotili bi

svoja načela?
Ali ne bi Vi bili pripravljeni
sklicati za kakšen
dan v septembru predsednike
slovanskih komisij?
Razlogi se zdijo jasni;
ne vidim trdne roke, ki bi
delo vodila.

Z odličnim spoštovanjem
vdani Vam
Leoš Janáček

Brno, 20. avgusta, 1910

Karel Štrekelj, the editor of "Slovenske narodne pesmi" (Slovene Folk Songs), (Ljubljana 1895-1923) has done great service also to the Slovene ethnomusicology - for a series of years he was the chairman of the Slovene Committee for Collecting Slovene Folk Songs and Tunes, he worked out exemplary instructions for those engaged in recording the material, and he guided the entire work, which started in 1906 and lasted until the beginning of the World War I. This activity was an integral part of the collecting of folk songs organized at that time throughout Austria. Štrekelj was also a member of the chief committee in Vienna, which was made up of chairmen of provincial committees and included among others also Josef Pommer, the philologist Primus Lessiak (of Slovene origin!) and Milan Rešetar, the Czech ethnologist Zdeněk Nejedlý and the Moravian composer Leoš Janáček.

The songs when collected were to be published under the overall title "Das Volkslied in Österreich" separately by individual provinces. When the chief committee without the participation of all of its members in 1910 had decided for the publications from non-German-speaking countries to be accompanied by a German translation and when Štrekelj had learnt about this, he wrote to the representatives of the Slavic nations enclosing a copy of his protest sent to Vienna and asking them for support. In his literary bequest kept in the archives of the Ethnomusicological Section at the Slovene Academy of Science and Arts in Ljubljana there have been preserved a draft of that letter, written in his own hand, as well original copies of the replies from some of the addressees, among them from Leoš Janáček. They are an interesting cultural document of its period and as such they are hereby published. As such may they also be a contribution to the Festschrift for Professor Dragotin Cvetko.